

Vil ha mer laks mindre vannkr

Natur: EUs vanndirektiv kan gi nedbygging av vannkraft for å få penere natur og mer villaks i elvene.

ENERGI

IDA GRIEGRISNÆS
OSLO

Over hele landet pågår nå et stort analysearbeid i fylkeskommunene, etter innspill fra kommuner og lokale turistforeninger. Her skal det avgjøres hvor mye kraft som skal fases ut for å få mer vann i elver og magasiner.

Neste år skal det vedtas regionale tiltaksplaner som så skal iverksettes innen tre år. Bakgrunnen er EUs vanndirektiv, som ble innført i Norge i 2006, men som for første gang vil gi store konsekvenser.

Varsko

Nå roper Energi Norge varsko, NHO-foreningen representerer kraftselskapene som produserer 99 prosent av kraftproduksjonen i Norge.

– Det vil bli en svært krevende avveining mellom overordnede nasjonale klimamål og lokale miljøinteresser, sier Sigrød Hjørne-

gård, direktør for fornybar energi, klima og miljø i Energi Norge.

– Det kan hende det er riktig å erstatte eksisterende vannkraft med nye vindmøller ved kysten. Men man må vite at når man tar ut kraftproduksjon ett sted, må den erstattes et annet sted. Det har en kostnad, og det må vi være bevisst på, sier hun.

Hjørnegård peker på at frem til 2020 skal Norge og Sverige bygge ut store mengder fornybar energi for å nå målene om fornybar produksjon som er avtalt med EU. I 2050 skal Norge være karbonnøytralt, og for å klare det må langt mer fornybar energi bygges ut.

Miljødirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat har analysert 187 vassdrag og pekt ut 50 av disse som topprioriterte, hvor de mener at vannføringene bør økes for å få mer fisk, bedre landskap og friluftsliv. Miljøgevinsten ved å øke vannet i disse veier mer enn krafttapet, mener NVE og Miljødirektoratet.

NVE har anslått at krafttapet for tiltakene det har pekt ut som

Reduseres: NVE har plukket ut 50 vassdrag der kraftproduksjonen bør reduseres.

ROPER VARSKO. Sigrød Hjørnegård, direktør for klima, fornybar energi og miljø i Energi Norge.

topp prioriterte vil ha en kostnad på mellom åtte og tolv milliarder kroner i form av inntektstap for kraftselskapene. Skal også de lavere prioriterte tiltakene gjennomføres, kan totalregningen ende på 25 milliarder kroner.

Du og jeg betaler

En analyse Vista Analyse har gjort på oppdrag for Energi Norge, viser at tapet vannkraftproduksjon på to til fire TWh vil måtte erstattes med 200 til 700 vindmøller eller 200–400 småkraftverk, som vil gi mindre fleksibilitet i energisystemet. Alternativet er gasskraftverk med karbonfangst og lagring.

– Analysen viser at det å redusere eksisterende fornybar

produksjon, får konsekvenser. Den gir en metode for å måle de konsekvensene, sier Hjørnegård.

– Medlemmene deres vil tape inntekter, er det bakgrunnen for deres bekymring?

– Mindre kraftproduksjon gir inntektstap for kraftselskapene, men regningen for å erstatte eksisterende regulerbar kraft med vind- eller småkraft, eventuelt gasskraft, må til sist betales av alle kraftbrukerne i Norge, sier Hjørnegård.

Hun mener det er lett å forstå at man lokalt har lettere for å se miljøhensyn i nærområdet enn konsekvensene på nasjonalt plan.

– Det avgjørende er at summen veies opp mot nasjonale overordnede klimahensyn.

Tror på mindre tap

Rune Flatby, avdelingsdirektør i NVE, bekrefter at tapet produksjon vil måtte erstattes hvis man skal nå målene satt i fornybardirektivet fra EU. Det må skje enten ved bygging av ny ren energi eller ved tilsvarende energieffektivisering.

EUS VANDDIREKTIV

- Ble innført i norsk rett som vannforskriften i 2006.
- Får nå konsekvenser for første gang i Norge.
- Gir rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.
- Fylkeskommunene utarbeider nå regionale forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som skal sendes på høring 1. juli.
- Forvaltningsplanene skal så godkjennes innen utgangen av 2015 av Kongen i statsråd, som også skal vurdere om de foreslåtte endringene er i tråd med hensynet til rikspolitiske interesser.
- Tiltakene skal være operative senest tre år etter at tiltaksprogrammet er vedtatt.

– Føringene fra Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet gjør at det ligger an til at det er de øverste prioriterte tiltakene som vil bli iverksatt, det vil si et anslått krafttap på mellom 1,1 og 1,7 TWh. Men jeg tror vi vil ende lavere enn det når det er gjort en konkret vurdering av hvert enkelt vassdrag, selv om lokale innspill om økt minstevannføring vil trekke mot et høyere tap, sier Flatby.

ida.riisnas@dn.no

og aft

■ LAKS ELLER KLIMA. Det vil koste forbrukerne dyrt både i klima og penger om de lokale planene for å øke vannføringen i vassdrag skal måtte erstattes av vind- eller småkraft, advarer Energi Norge. Foto: Halldor Kolbeins

Disse er topp prioritert

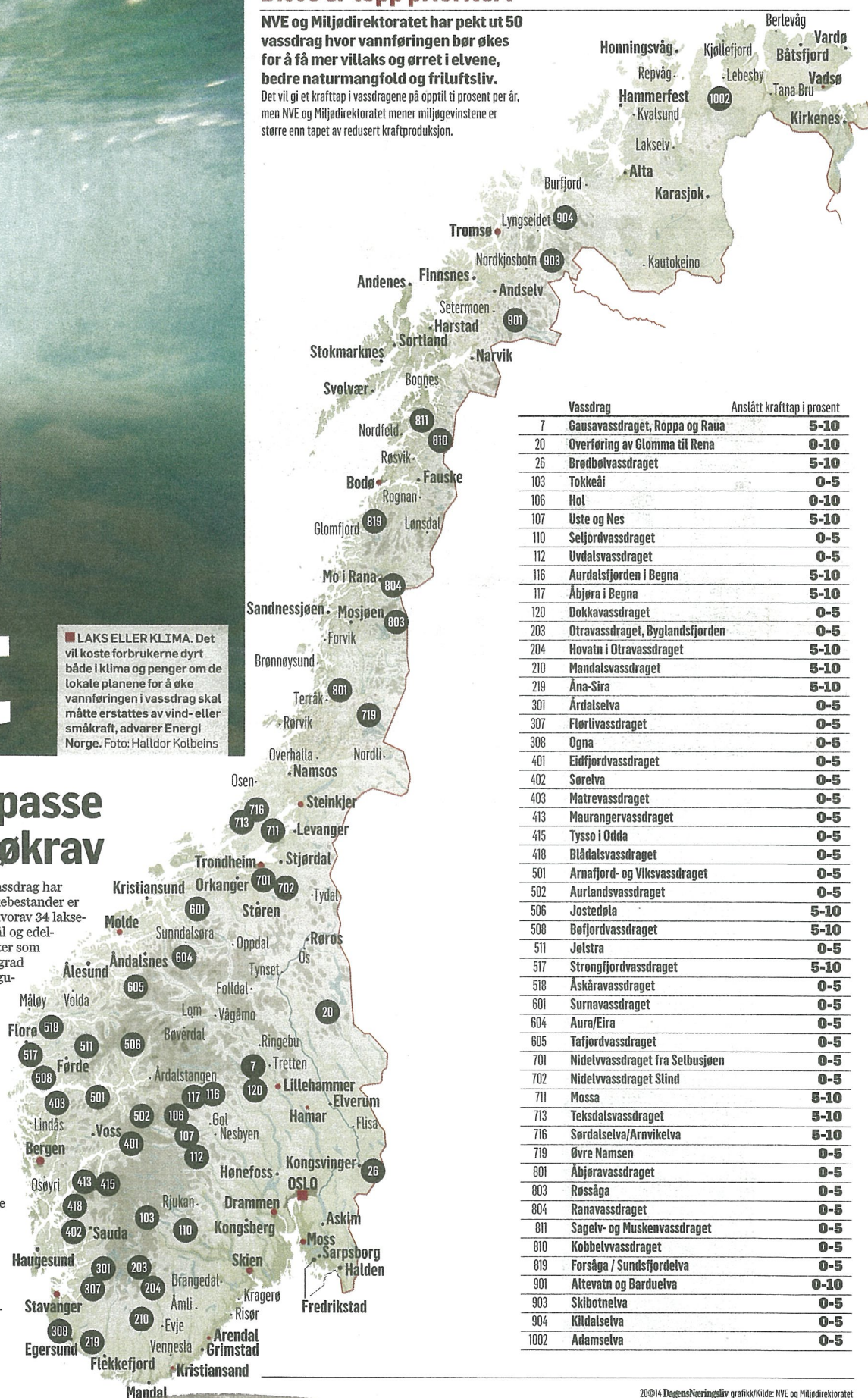
NVE og Miljødirektoratet har pekt ut 50 vassdrag hvor vannføringen bør økes for å få mer villaks og ørret i elvene, bedre naturmangfold og friluftsliv.

Det vil gi et krafttap i vassdragene på opp til ti prosent per år, men NVE og Miljødirektoratet mener miljøgevinstene er større enn tapet av redusert kraftproduksjon.

77 Må tilpasse seg miljøkrav

OSLO: Utbyggingen av vassdrag har historisk ført til at 50 fiskebestander er truet eller har gått tapt, hvorav 34 laksebestander. Elvemusling, ål og edelkreps er eksempler på arter som er utrydningstruet i stor grad som følge av vassdragsregulering.

Oddvin Lund, fagsjef for naturforvaltning i Den Norske Turistforening, har liten forståelse for argumentene fra Energi Norge. - Alle bransjer må tilpasse seg miljøkrav i dag. Alle kan påberope seg store tap som følge av slike krav. Her er det snakk om gamle konsekvenser som ble gitt for flere tiår siden da det ikke fantes miljøkrav. Det ble gjort store naturinngrep og blant annet ble mange elver lagt tørre. Det ville ikke skjedd i dag, sier Lund. Han mener de norske kraftselskapene vil ha glede av mer og mer nedbør som følge av klimaforandringer, og at litt av det vannet kan gå til å bedre miljøtilstanden.

Vassdrag	Anslått krafttap i prosent	
7	Gausvassdraget, Roppa og Rava	5-10
20	Overføring av Glomma til Rena	0-10
26	Brødbølvasdraget	5-10
103	Tokkeåi	0-5
106	Hol	0-10
107	Uste og Nes	5-10
110	Seljordvassdraget	0-5
112	Uvdalsvassdraget	0-5
116	Aurdalsfjorden i Begna	5-10
117	Åbjøra i Begna	5-10
120	Dokkavassdraget	0-5
203	Otravassdraget, Byglandsfjorden	0-5
204	Hovatn i Otravassdraget	5-10
210	Mandalsvassdraget	5-10
219	Åna-Sira	5-10
301	Årdalselva	0-5
307	Flørlivvassdraget	0-5
308	Ogna	0-5
401	Eidfjordvassdraget	0-5
402	Sørelva	0-5
403	Matrevassdraget	0-5
413	Maurangervassdraget	0-5
415	Tysso i Odda	0-5
418	Blådalsvassdraget	0-5
501	Arnafjord- og Viksvassdraget	0-5
502	Aurlandsvassdraget	0-5
506	Jostedal	5-10
508	Bøfjordvassdraget	5-10
511	Jølstra	0-5
517	Strongfjordvassdraget	5-10
518	Åskårvassdraget	0-5
601	Surnavassdraget	0-5
604	Aura/Eira	0-5
605	Tafjordvassdraget	0-5
701	Nidelvassdraget fra Selbusjøen	0-5
702	Nidelvassdraget Stind	0-5
711	Mossa	5-10
713	Teksdalsvassdraget	5-10
716	Sørdalselva/Arnvikelva	5-10
719	Øvre Namsen	0-5
801	Åbjørvassdraget	0-5
803	Røssåga	0-5
804	Ranavassdraget	0-5
811	Sagelv- og Muskenvassdraget	0-5
810	Kobbeltvassdraget	0-5
819	Forsåga / Sundsfjordelva	0-5
901	Altevatn og Barduelva	0-10
903	Skibotnelva	0-5
904	Kildalselva	0-5
1002	Adamselva	0-5

20014 DagensNæringsliv grafikk/Kilde: NVE og Miljødirektoratet